

Број/Број: 01,03/03/11-05-1-143/11
Сарајево/Sarajevo, 01. 07. 2011.

**ИЗВЈЕШТАЈ СА ТРЕЋЕГ ДИЈЕЛА РЕДОВНОГ ЗАСЈЕДАЊА ПАРЛАМЕНТАРНЕ
СКУПШТИНЕ САВЈЕТА ЕВРОПЕ,
ОДРЖАНОГ ОД 20. ДО 24. 06. 2011. У СТРАЗБУРУ**

Трећи дио редовног засједања Парламентарне скупштине Савјета Европе одржан је у времену од 20. до 24. јуна 2011. године у Стразбуру. На засједању је учествовала Делегација Парламентарне скупштине Босне и Херцеговине у Парламентарној скупштини Савјета Европе у којој су били:

1. Милица Марковић, члан;
2. Саша Магазиновић, члан;
3. Младен Босић, члан;
4. Исмета Дервоз, замјеница члана;
5. Бошко Томић, замјеник члана;
6. Едина Вејзагић, секретар.

На почетку засједања, **Парламентарна скупштина Савјета Европе потврдила је акредитиве Делегације Босне и Херцеговине, без било какве расправе или оспоравања акредитива због кашњења у именовану Делегације.**

1. СУСРЕТИ ЧЛАНОВА ДЕЛЕГАЦИЈЕ ПСБиХ ТОКОМ ЗАСЈЕДАЊА

Чланови Делегације, у оквиру учешћа на засједању ПССЕ, одржали су пет састанака: са предсједником ПССЕ, **Мевлутом Чавушоглуом**, са представником генералног секретара Савјета Европе у БиХ, **Мери Ен Хенеси**, са шефом Секретаријата за Мониторинг ПССЕ, **Каролин Раво** - са члановима **Мониторинг комитета ПССЕ**, са судијом Европског суда за људска права из БиХ, **Љиљаном Мијовић**.

Прије почетка засједања, Делегација је одржала састанак са представником генералног секретара Савјета Европе у БиХ, **Мери Ен Хенеси**. Гђа Хенеси је изразила добродошлицу члановима Делегације, те је рекла како очекује да ће акредитиви Делегације бити прихваћени, упркос кашњењу у именовану Делегације и чињеници да је посматрачка мисија СЕ оцијенила да су избори у БиХ у октобру 2010. године одржани у супротности са Европском конвенцијом о људским правима. Чланови Делегације информисали су гђу Хенеси о активностима новоуспостављеног Представничког дома ПСБиХ, те намјерама за активан ангажман у оквиру Парламентарне скупштине Савјета Европе.

Састанак са шефом Секретаријата Мониторинга ПССЕ одржан је другог дана засједања. Гђа **Раво** је том приликом информисала чланове Делегације о мониторинг процедури коју у име Парламентарне скупштине Савјета Европе спроводи Мониторинг комитет. Мониторинг комитет прати испуњавање постпријемних обавеза Босне и Херцеговине према Савјету Европе и утврђује чињенице на основу посјета коизвјестилаца Комитета. Извјестиоци на основу прикупљених чињеница припремају извјештаје о којима се расправља на пленарној сједници

ПССЕ, што резултира усвајањем одговарајућих резолуција и препорука. Обавеза је да се једанпут у двије године Скупштини поднесе свеобухватан извјештај на који, прије расправе на Комитету и пленуму, државни парламенти могу давати коментаре. Посљедњи свеобухватан извјештај о БиХ презентован је у септембру 2008. године, након чега су услједила два друга извјештаја која су се посебно фокусирали на хитну потребу уставних промјена у земљи. Због чињенице да процес формирања власти у БиХ још увијек није окончан, посјета коизвјестилаца Мониторинг комитета ПССЕ одгођена је и вјероватно ће се реализовати на јесен. Гђа Раво се интересовала за приоритете у раду ПСБиХ у наредном периоду, изгледима за извршење одлуке Европског суда за људска права у случају Сејдић и Финци и ставове чланова Делегације у погледу тренутне ситуације у вези са формирањем власти у БиХ.

Г. Младен Босић рекао је да је потребно послати оптимистичније и позитивније поруке из Стразбура. Навео је да у БиХ не постоји консензус у вези са ширином уставних промјена, док је консензус о потреби спровођења одлуке у случају Сејдић и Финци неупитан. Изнио је мишљење да ови процеси морају и треба да буду покренути унутар Парламентарне скупштине БиХ, те да рјешења у БиХ не треба да буду наметнута извана.

Гђа Дервоз је инфомисала гђу Раво о почетку активности ПСБиХ, те о позитивној атмосфери у највишем законодавном органу у БиХ. Изразила је увјерење да је Парламентарна скупштина БиХ спремна да покрене напријед процесе у БиХ.

Одговарајући на питање у вези са формирањем власти, гђа Милица Марковић и г. Бошко Томић оцијенили су да кључ проблема лежи у неријешеним односима у Федерацији БиХ. Г. Томић је рекао да Република Српска не може прихватити да мандатар Савјета министара БиХ буде г. Славо Кукић. На опаску гђе Раво како је осјетљиво негирати некоме да је Хрват, г. Босић је појаснио да се не ради о негирању чињенице да је неко припадник једног народа, него о томе да ли је он легитиман представник тог народа.

Гђа Раво је нагласила да Савјет Европе не жели да се мијеша у унутрашње ствари БиХ, али да сви морају бити свјесни чињенице да је БиХ уласком у Савјет Европе преузела обавезе према тој организацији, а задатак СЕ је да обезбједи да те обавезе буду и испуњене. Притом је нагласила да стручне савјете које даје Савјет Европе, попут мишљења Венецијанске комисије, треба искористити, али да они нису обавезујући и не представљају било какву врсту наметања. На крају је позвала чланове Делегације на што активнији ангажман у комитетима ПССЕ.

Истог дана, у уторак, 21. јуна, одржана је и размјена мишљења између чланова Мониторинг комитета ПССЕ и чланова Делегације ПСБиХ у вези са ситуацијом у БиХ. Том приликом, извјестилац за БиХ, гђа Карин Волдсет, упознала је чланове Комитета са чињеницом да БиХ није извршила пресуду у случају Сејдић и Финци против БиХ те да су, слиједом тога, избори одржани у октобру 2010. године у супротности са Европском конвенцијом о људским правима. Надаље, БиХ се суочава са застојем у формирању државне власти, а важни, реформски закони нису усвајани од октобра прошле године. Гђа Волдсет је поставила питање члановима Делегације зашто у Делегацији нема представника хрватског народа, те када се очекује формирање Савјета министара и када ће Босна и Херцеговина извршити пресуду Европског суда за људска права. У име Делегације БиХ, говорили су г. Младен Босић и гђа Исмета Дервоз. Г. Босић је навео да је недостатак хрватског члана у Делегацији условно речено техничке природе – Делегација није комплетна и чека се именовање преосталих чланова из Дома народа. Предвиђено је да Дом народа у Делегацију именује хрватске чланове и очекује се да ће цијели процес бити завршен најкасније за мјесец дана. У вези с питањем извршења пресуде Сејдић и Финци, г. Босић је одговорио да у БиХ не постоји ниједна политичка партија која оспорава потребу извршења пресуде, те како то представља довољан разлог за оптимизам да ће и ово питање бити ријешено у најкраћем могућем року. Оптимиста је и по питању усвајања закона о државној помоћи, а изразио је и очекивање да ће Савјет министара БиХ бити формиран врло брзо. Гђа Дервоз је инфомисала чланове Комитета о формирању радних тијела Представничког дома ПСБиХ и позитивној атмосфери која влада у овом дому. Изразила је

увјерење да је Европска унија заједнички циљ свих политичких опција, и да ће, упркос чињеници да неки политички лидери настоје одржати *status quo*, превладати одговорност према држави и будућим нараштајима.

У четвртак, 23. јуна 2011. године, одржан је и састанак са предсједником ПССЕ, г. **Мевлутом Чавушоглуом**. Г. Чавушоглу изразио је топлу добродошлицу новоименованој Делегацији Парламентарне скупштине БиХ. Такође је изразио задовољство због оптимизма с којим су чланови Делегације презентовали почетак рада ПСБиХ и приоритете попут усвајања закона о попису становништва, закона о државној помоћи, извршењу одлуке у случају Сејдић и Финци. Након што је информисан о тренутној фази у којој се налази процес формирања Савјета министара БиХ, г. Шавушоглу се интересовао и за процедурална питања у случају да предложени кандидат за мандатара Савјета министара не добије подршку у ПСБиХ. Посебно је поздравио информацију да је предсједавајући ПДПСБиХ одмах након формирања Дома упутио позив Предсједништву БиХ да покрене процедуре у вези с именовањем представника БиХ на уражњена мјеста у тијелима Савјета Европе.

У сусрету са судијом Европског суда за људска права из БиХ, гђом Љиљаном Мијовић, парламентарци су информисани о раду овог суда, те су размијењена мишљења у вези са одлукама Суда које треба да спроведе БиХ.

С обзиром да процес именовања Делегације ПСБиХ у ПССЕ није још увијек окончан и да се очекује именовање преосталих чланова, чланови Делегације постигли су договор о расподјели чланства у комитетима ПССЕ, како би осигурали континуитет у радним тијелима ПССЕ. Распоред чланства измијениће се у договору са осталим члановима након званичног конституисања Делегације. У складу са договором, распоред чланова Делегације ПСБиХ у комитетима је сљедећи:

- **Политички комитет** (члан: Саша Магазиновић, замјеник: Младен Босић)
- **Комитет за правне послове и људска права** (члан: Милица Марковић, замјеник: Младен Босић)
- **Комитет за економске послове и развој** (члан: Бошко Томић)
- **Комитет за социјална, здравствена и породична питања** (члан: Милица Марковић)
- **Комитет за миграције, избјеглице и популацију** (члан: Саша Магазиновић)
- **Комитет за културу, науку и образовање** (члан: Исмета Дервоз)
- **Комитет за заштиту животне средине, пољопривреду и локалне и регионалне послове** (члан: Младен Босић, замјеник: Бошко Томић)
- **Комитет за једнаке могућности за жене и мушкарце** (члан: Исмета Дервоз)

На састанку Комитета за културу, науку и образовање, гђа Дервоз је изабрана и у чланство Поткомитета за медије који дјелује у оквиру Комитета за културу, науку и образовање, али ће због кашњења Делегације БиХ у достављању листе чланства у комитетима ова одлука формално бити потврђена на наредном састанку Комитета.

2. ЗНАЧАЈНИЈЕ ТЕМЕ ЗАСЈЕДАЊА

Национални парламенти – гаранти људских права у Европи

Извјестилац Христос Пургуридес (Кипар, ЕПП/ЦД) у свом извјештају је истраживао потенцијал националних парламената у контексту заштите људских права. Учесници расправе о овој теми сложили су се да су парламенти кључни за примјену међународних норми о људским правима на националном нивоу, те да је њихова дужност да штите људска права доношењем закона, учешћем у ратификовању међународних повеља о људским правима, позивањем владе на одговорност, одржавањем контаката са институцијама које се баве заштитом људских права и подстицањем стварања културе људских права. Извјестилац је, између осталог, предложио да парламенти успоставе комисије које би оцјењивале усклађеност

нацрта закона са људским правима и надзирале поступање влада у складу са међународним стандардима о заштити људских права. У усвојеној Резолуцији 1823 (2011) Парламентарна скупштина Савјета Европе позвала је националне парламенте да спроведу сљедеће принципе парламентарног надзора поштовања међународних стандарда заштите људских права: успостављање одговарајућих парламентарних структура које ће осигурати строг и редован надзор над поступањем у складу са међународним обавезама у вези с питањем заштите људских права, као што су комисије за људска права или сличне структуре - комисије за људска права морају имати приступ независној експертизи из области заштите људских права; сарадња и одржавање редовног дијалога са релевантним државним и међународним тијелима за заштиту људских права (као што су ПССЕ и комесар СЕ за људска права), као и са представницима невладиних организација које имају значајно искуство о овој области.

Улога парламената у јачању и развоју социјалних права у Европи

У дебати одржаној на основу извјештаја Карин Олсон (Шведска, СОЦ), парламентарци су изразили жаљење због чињенице да је у више европских земаља дошло до огромних смањења у програмима социјалне помоћи, програмима чији је циљ обезбјеђење приступа социјалним правима што, нажалост, има драматичне посљедице по најсиромашније и најобесправљеније категорије становништва. Скупштина вјерује да парламенти имају кључну улогу у јачању и развоју социјалних права, те стога у усвојеној Резолуцији 1824 (2011) позива националне парламенте да: предузму мјере с циљем реализације препорука из Резолуције 1792 (2011) о надзирању обавеза из области социјалних права; у парламентарне дебате о људским правима укључе редован преглед остваривања социјалних права, обезбјеђујући да владе спроводе неопходне мјере слиједом одлука Европског комитета за социјална права с циљем примјене одредаба ревидиране Европске социјалне повеље; редовно надзиру владине политике које подразумевају остваривање права на здравље; обезбјеђују парламентарни надзор над реализацијом међународних споразума, програма и буџета који могу имати утицај на социјална права; подижу свијест међу парламентарцима о социјалним правима; јачају међупарламентарну сарадњу и унаприједи размјену најбољих пракси на међународном нивоу; активно учествују у кампањама за промоцију људских права.

Ширење демократије смањењем старосне границе за гласање на шеснаест година

Извјештај о смањењу старосне границе за гласање на изборима на шеснаест година припремио је извјештач Милош Алигрудих (Србија, ЕПП/ЦД). Презентујући свој извјештај, г. Алигрудих је рекао да би се смањењем старосне границе за гласање млади људи осјећали укљученијим и повећала би се вјероватноћа за њихово будуће укључивање у политички процес. „Ово шири демократију, а политику генерално чини репрезентативнијом“, рекао је г. Алигрудих. У овој дебати учествовао је и члан Делегације ПСБиХ, г. Младен Босић. Г. Босић је иступао у име Европске демократске групе (ЕДГ). Нацрт резолуције о смањењу старосне границе за гласање окарактерисао је као веома озбиљан, оцијенивши повезивање питања људских права са старосном границом за гласање осјетљивим. У том контексту, поставио је питање да ли су онда угрожена и права петнаестогодишњака и четрнаестогодишњака. Надаље је навео да је веома мали број парламената одобрио смањење границе за гласање на шеснаест година, те поставио питање зашто би национални парламенти који су одбили овакав предлог сада подржали понуђени нацрт резолуције. На националним парламентима је да донесу одлуку о добној граници за гласање, посебно ако се имају у виду културне разлике и обичаји који постоје у различитим земљама. Стога, према мишљењу г. Босића, не би било исправно предлагати државним парламентима да спусте старосну границу за гласање на шеснаест година. „Мишљење моје групе је да не треба дјецу тако рано гурати у окрутни стварни свијет и вјерујемо да то није у њиховом најбољем интересу“, закључио је г. Босић.

У одговору на ток дебате, г. Алигрудиф је рекао да не може захвалити г. Босићу на подршци, истакавши како је приликом припреме извјештаја био свјестан да предлог о смањењу старосне границе за гласање није лако спровести, јер то у многим земљама захтијева сложене процесе, попут уставних промјена. Навео је да су млади већ са четрнаест година морално и образовно у стању разликовати добро и лоше, као и уочавати разлике у политичком смислу, те је стога поновио како се залаже за смањење границе за гласање. Након дебате, усвојена је Резолуција 1826 (2011) којом је ПССЕ позвала државе чланице да: створе неопходне предуслове за учешће младих у грађанском животу путем образовања и промоцијом ангажмана у заједници; испитају могућност смањења старосне границе за гласање на шеснаест година у свим земљама и за све изборе; испитају могућност смањења старосне границе за кандидовање на различитим врстама избора (избори за локална и регионална тијела, парламент, сенат, предсједништво).

Живјети заједно у Европи 21. вијека

Ова дебата организована је поводом извјештаја Групе еминентних особа СЕ „Живјети заједно – комбиновање различитости и слободе у Европи двадесет првог вијека“ који је презентован 11. маја 2011. године поводом 121. састанка Комитета министара СЕ у Истанбулу. Анализа Групе еминентних особа даје основу за даље промишљање будућности Европе које треба да укључи политичаре, невладине организације, синдикате, омладинске организације, академике, представнике религијских заједница, медија и локалних власти. Европа је мултикултурна и европски народи доказали су да могу живјети заједно у различитости. Иако се мултикултурализам суочава са одређеним тешкоћама на националном нивоу, парламентарци ПССЕ вјерују да асимилација није рјешење. У усвојеној Резолуцији 1975 (2011) наводи се да јачање заједничких европских вриједности и идентитета треба да буде промовисано на начин који неће значити укидање различитих култура одређених група него очувати и инкорпорирати те специфичности у заједнички, европски оквир. Са своје стране, ПССЕ је изразила спремност да допринесе промјенама које су потребне како би се обезбиједила већа кохезија у европским друштвима и како би сви уживали у добробитима заједничког живота.

Реформа Парламентарне скупштине Савјета Европе

Извјештај о реформи Парламентарне скупштине СЕ припремио је Жан Клод Мињон (Француска, ЕПП/ЦД), предсједавајући Ад хок комитета за реформу ПССЕ. Циљ реформе Парламентарне скупштине Савјета Европе је да се ојача њен политички значај и ефикасност, да њен рад постане видљивији, а учешће чланова у њеном раду унапријеђено. Поред тога, циљ је и јачање интеракције између ПССЕ и националних парламената, те јачање међупарламентарне сарадње, укључујући сарадњу са Европским парламентом. Како би остварила овај циљ, Скупштина је предложила низ мјера које подразумевају промјене у пракси, методама рада, структури Скупштине и измјене Пословника. Реформом је, између осталог, предвиђено смањење броја комитета са десет на осам, смањење дужине трајања говора на пленарном засједању, поједностављење у процедури подношења амандмана, боље праћење реализације скупштинских текстова у националним парламентима, те друге мјере. Детаљнији опис усвојених мјера садржан је у Резолуцији 1822 (2011).

Напредак мониторинг процедуре Парламентарне скупштине Савјета Европе

У годишњем извјештају о напретку мониторинг процедуре, Мониторинг комитет презентовао је своје активности од јуна 2010. године. Извјештај обухвата десет земаља које су под мониторинг процедуром: Албанија, Јерменија, Босна и Херцеговина, Грузија, Молдавија, Црна Гора, Руска Федерација, Србија и Украјина, четири земље које су у постмониторинг дијалогу те једанаест земаља чланица СЕ које нису у строгом смислу под мониторинг процедуром. У усвојеној Резолуцији 1827 (2011) наводи се да постоји хитна потреба за уклањањем етнички заснованих препрека за кандидовање на изборима у Босни и Херцеговини. Надаље, у Резолуцији стоји да је немогућност главних политичких партија да постигну консензус покренула озбиљну политичку кризу, а влада на државном нивоу није формирана од избора

одржаних у октобру 2010. Предложеном резолуцијом, Скупштина је позвала Парламентарну скупштину БиХ да ревидира Устав и изборно законодавство с циљем елиминисања етнички заснованих ограничења на право кандидовања на изборима, како би поступила у складу са стандардима Европске конвенције о људским правима. Такође су позване политичке снаге у БиХ да се укључе у конструктиван дијалог с циљем превазилажења политичке и институционалне кризе.

Азиланти и избјеглице: подјела одговорности у Европи

Парламентарна скупштина Савјета Европе вјерује да је потребно предузети додатне мјере како би се одговорност за избјеглице и азиланте праведно подијелила у Европи, те како би они који траже међународну заштиту имали приступ ефикасним системима за процесуирање својих захтјева. Такође, Скупштина је увјерена да је одговорност свих држава чланица Савјета Европе да испуне своје међународне правне и хуманитарне обавезе које имају према Конвенцији УН-а о статусу избјеглица. Потребно је да државе чланице обезбиједе интегритет властитих граница јер пропусне спољне границе олакшавају међународну трговину људима, као и да интересе избјеглица и азиланата разликују од интереса особа које мигрирају из економских разлога. Ефикасну заштиту азиланата и избјеглица није могуће остварити без подјеле одговорности, те је ПССЕ позвала државе чланице да пруже директну помоћ земљама којима је помоћ потребна, посебно онима које се суочавају са великим миграционим токовима на југу Медитерана, као и да јачају сарадњу са земљама пријема и транзита. Земље које су прве на удару великих миграционих токова позване су да гарантују приступ својим територијама свим особама којима је потребна међународна заштита; омогуће неопходне услове пријема у складу са људским правима и хуманитарним стандардима; обезбиједите брз и праведан процес обраде захтјева за азил, као и квалитет и конзистентност одлука и обезбиједите интегритет својих граница, те контролу нерегуларних миграционих токова.

Пресретање и спасавање азиланата, избјеглица и илегалних миграната на мору

Скупштина је разматрала мјере које се предузимају према мигрантима који долазе бродовима у Европу. Путници често путују у несигурним пловилима, у немилости су бескрупулозних трговаца људима и врло су чести инциденти са фаталним посљедицама. Понекад их једноставно тјерају назад у земљу поријекла, што доводи у питање принцип забране протјеривања, а постоје и врло различита схватања тога шта представља „сигурно мјесто“ на које се одводе они који су спасени. Скупштина је у Резолуцији 1821(2011) подсјетила да државе имају јасну моралну и правну обавезу да спасе људе у невољи и без икаквог одгађања, као и на чињеницу да државе нису изузете од принципа забране протјеривања на отвореном мору. Државе чланице позване су да без изузетака и без одгађања помогну особама које се нађу у несрећи на мору, да према људима које пресретну поступају хумано, да се уздрже од свих акција које би могле значити кршење принципа забране протјеривања и пресретеним особама омогуће приступ праведној и ефикасној процедури апликације за азил.

Ситуација у Тунису

Извјештај о ситуацији у Тунису прати развој догађаја у Тунису од јануара 2011. и поздравља позитивне промјене и реформе које су покренуле прелазне власти у Тунису. ПССЕ је одала признање храбрости, способности и одлучности чланова привремене владе и представницима цивилног друштва који су показали вољу да трансформишу Тунис у слободну, демократску и отворену земљу. Скупштина је, надаље, изразила спремност да помогне својим искуством, али без намјере да даје лекције или намеће моделе. Свака подршка и помоћ морају бити вођени поштовањем суверене воље Тунижана и њиховог достојанства. Прелазне власти у Тунису позване су да у оквиру изборне кампање за Скупштину гарантују поштовање основних политичких слобода, осигурају поштовање основног демократског принципа одвајања земаљске и духовне власти, осигурају транспарентност финансирања политичких партија и изборне кампање. Скупштина је позвала будуће власти да наставе процес политичких реформи

узимајући за инспирацију универзалне принципе и вриједности као и искуство демократске транзиције акумулирано у Савјету Европе.

Захтјев Парламента Марока за статус партнера за демократију са Парламентарном скупштином Савјета Европе

Резолуцијом 1818 (2011) Парламентарна скупштина Савјета Европе донијела је одлуку о одобрењу статуса „партнера за демократију“ Парламенту Марока. Ово је први парламент којем је додијељен статус партнера за демократију од увођења статуса у јануару 2010. Закључено је да Парламент Марока испуњава формалне критеријуме утврђене Пословником ПССЕ. Истакнуто је да су предсједници оба дома мароканског парламента предузели напоре како би подигли свијест власти, кључних политичких актера и цивилног друштва у Мароку о потреби напретка у дискусији о смртној казни и како би се одржао мораторијум на спровођење смртне казне који је успостављен 1993. године. Скупштина је поздравила и определијељеност Марока за дубоке уставне, институционалне и правне реформе, те је одлучила да за двије године уради процјену испуњавања обавеза које је Парламент Марока преузео, као и процјену напретка реформи.

Дебата о политичким и хуманитарним посљедицама стања у Сирији и Либији

Скупштина је првог дана засједања донијела одлуку о одржавању дебате о актуелном питању (дебата која није раније предвиђена дневним редом засједања) - о политичким и хуманитарним посљедицама стања у Сирији и Либији. Отварајући дебату о актуелном питању, Роберт Валтер (Уједињено Краљевство, ЕДГ) рекао је да вриједно европско искуство може помоћи земљама у арапском свијету које желе да постигну демократију. Ипак, како је оцијенио г. Валтер, „није вријеме за диктирање рјешења“, али је „потребно да СЕ буде спреман да помогне, уколико на то буде позван“.

Повећање броја жена у тијелима за доношење одлука

На основу извјештаја Жизел Готије (Француска, ЕПП/ЦД), ПССЕ је дискутовала о модалитетима за повећање броја жена у тијелима која доносе важне економске и социјалне одлуке. Закључено је да би увођење квота у приватне и социоекономске секторе унаприједило учешће жена у тијелима за доношење одлука. С тим у вези, Скупштина је у Резолуцији 1825 (2011) предложила да државе чланице уведу обавезу да државне и велике приватне компаније гарантују минимално 40% заступљеност жена у управним тијелима. Такође је предложено да државе чланице уведу мјере које би омогућиле женама да ускладе породичне и професионалне одговорности без потребе да бирају једно или друго.

Ка европској конвенцији о правима младих

Слиједом дебате одржане на основу извјештаја Елвире Ковач (Србија, ЕПП/ЦД), ПССЕ је усвојила препоруку којом тражи од Комитета министара СЕ да изда инструкцију релевантним међувладиним тијелима да испитају могућност израде оквирне конвенције о правима младих. Конвенција би била заснована на следећих десет принципа: 1. дефиниције, 2. образовање и усавршавање, 3. запошљавање, 4. становање, 5. здравље и право на здраву животну средину, 6. учешће у друштву, 7. култура и спорт, 8. недискриминација, 9. упознавање са омладинским политикама, 10. реализација.

Заустављање наглог пада запослености младих у Европи

У извјештају Марије Пејновић-Бурић (Хрватска, ЕПП/ЦД) наводи се да су млади у Европи снажно погођени незапосленошћу: једна од пет младих особа је без посла и стопе

незапослености младих двоструко су веће од стопа незапослености остатка популације. Све ово дешава се упркос чињеници да већина младих Европљана данас има боље образовање од својих родитеља и да се многе европске земље суочавају са недостатком радне снаге у све већем броју сектора. У Резолуцији 1828 која је усвојена након одржане дебате, државе чланице позване су да ускладе своје јавне политике како би у потпуности спровеле одредбе ревидиране Европске социјалне повеље које се односе на рад, те да дају приоритет смањеној незапослености младих. Потребно је да промовишу боље квалификације и вјештине, већу мобилност и међугенерациску солидарност, већу интеракцију између послодаваца, државних агенција за запошљавање и младих који траже посао.

Буџет и програми Савјета Европе за финансијски период 2012-2013.

Парламентарна скупштина СЕ поздравила је одлуку Комитета министара СЕ и генералног секретара СЕ да уведу двогодишњи програм и буџет за 2012-2013. Према ставу Скупштине, ово представља корак напријед, уз услов да правила о реализацији дозволе флексибилно коришћење дотација. Извјестилац Комитета за економске реформе и развој, г. Ерол Аслан Џебеци (Турска, ЕПП/ЦД) рекао је да је потребно ускладити активности тако да одговарају циљевима свих држава чланица, а не само циљевима Комитета министара, односно министарстава иностраних послова. Скупштина је свјесна да је циљ нових мјера које доноси реформа организације да се СЕ прилагоди нови изазовима, посебно изазовима као што је помоћ настајућим демократијама у медитеранском базену. У том контексту, поздрављена је и одлука генералног секретара СЕ о формирању Форума за демократију у Стразбуру као једне врсте Давоса за демократију који би укључивао јако учешће цивилног друштва и међународних невладиних организација.

3. ЗНАЧАЈНИЈА ОБРАЂАЊА ПАРЛАМЕНТАРНОЈ СКУПШТИНИ САВЈЕТА ЕВРОПЕ

Првог дана засједања, парламентарцима се у својству предсједавајућег Комитета министара СЕ обратио **министар иностраних послова Украјине, Костантин Гришченко**. На почетку свог излагања, министар Гришченко је рекао да Комитет министара СЕ, а посебно украјинско предсједавање, придају посебну пажњу развоју конструктивне сарадње са ПССЕ, те је изразио наду да ће се сарадња између међувладине и парламентарне гране Савјета Европе наставити развијати у духу принципа украјинског предсједавања „Заједничке вриједности – заједнички напори“. Подсјетио је парламентарце на три главна приоритета украјинског предсједавања: заштита права дјецe, промоција људских права и владавина права у контексту демократије и стабилности у Европи, те јачање демократских процеса на локалном и регионалном нивоу. Посебно значајним оцијенио је постизање договора о приоритетима три узастопна предсједавања – украјинског, британског и албанског, што практично значи да ће активности тренутног предсједавања бити настављене и након истека шестомјесечног предсједавања Савјетом Европе. Говорећи о активностима Комитета министара и ситуацијама у појединим земљама и регионима, г. Гришченко се осврнуо и на ситуацију у Босни и Херцеговини: „Недостатак стварног напретка у формирању државне власти у Босни и Херцеговини подсјећа нас, нажалост, да је потребно много више напора како би се обезбиједило да ова земља успостави ефикасне и кредибилне демократске институције и настави спроводити хитне реформе. Прошлог мјесеца, политичка ситуација у БиХ била је предмет веома поучне размјене мишљења између Извјештачке групе за демократију, високог представника за БиХ и специјалног представника ЕУ, те шефа Мисије ОЕБС-а у БиХ. У контексту надзирања извршења пресуде Европског суда за људска права у случају Сејдић и Финци, Комитет министара је још једанпут изразио жаљење што није пронађен политички консензус о садржају уставних и законодавних амандмана неопходних за извршење пресуде, упркос поновљеним позивима које Комитет упућује већ више од годину дана“.

Другог дана засједања, Скупштини се обратио и **предсједник Украјине, Виктор Јанукович**. У свом обраћању предсједник Јанукович је истакао да је за јединство украјинског друштва значајно да Украјина слиједи пут европских интеграција и у исто вријеме јача односе са сусједним земљама, посебно са Русијом. У контексту украјинског предсједавања Савјетом Европе, навео је да има посебну одговорност за јачање институционалне и политичке реформе СЕ и за повећање ефикасности Европског суда за људска права. Надаље је говорио о низу сложених реформи кроз које је Украјина прошла у протеклој години, те о приоритетима своје политике у које спадају правосудна реформа, борба против корупције, успостављање система јавног информисања и јачање цивилног друштва. Након обраћања, парламентарци су г. Јануковичу постављали питања у вези са владавином права у Украјини, борбом против корупције, ставом у вези са спровођењем уставних реформи, статусу Трансдњестрије, пријетњама које чернобилска електрана и даље представља.

У сриједу, трећег дана, уприличена су обраћања генералног секретара СЕ, Торбјорна Јагланда, предсједника Јерменије, Сержа Саргсјана и министра иностраних послова Бугарске, Николаја Младенова.

Генерални секретар СЕ, **Торбјорн Јагланд**, говорио је у оквиру дебате „Живјети заједно у Европи 21. вијека“. Навео је да је различитост животна чињеница данашње Европе. „Покушати ријешити се различитости водило би катастрофи“(...)“ Из прошлости нам је познато колико је опасно када Европа не може да се носи са чињеницом да је континент различитости и стога ћемо, уколико не нађемо заједнички интерес, бити суочени са опасним проблемима“. Оно што је јако позитивно, а што је оцијењено и у Извјештају Групе еминентних особа СЕ, јесте да када дођете у Европу, не морате се ријешити свог идентитета, нити културног нити религијског. Напротив, имате право да задржите свој идентитет, али сте обавезни да поштујете и живите у складу са културом, стандардима и вриједностима које су прихваћене у Европи. Управо ту, према ријечима г. Јагланда, лежи могућност Савјета Европе. Потребно је јачати заједничке вриједности и инструменте који одржавају те вриједности, посебно Европску конвенцију о људским правима.

Предсједник Јерменије у свом обраћању је окарактерисао Савјет Европе као главног партнера у процесу успостављања и јачања демократије у Јерменији. Осврнуо се и на политичку кризу у Јерменији у марту 2008. године из које је Јерменија, захваљујући конструктивном дијалогу, изашла са унапријеђеним законодавством и позабавила се са слабостима свог правног система. Јерменске власти стекле су смисао за толеранцију и културу дијалога, научиле да слушају и поштују мишљења других и схватиле да позиција и опозиција нису непријатељи. Предсједник Саргсјан је надаље говорио о значају успостављања атмосфере повјерења и толеранције с циљем постизања рјешења за сукоб у Нагорно-Карабаху. У том смислу, позвао је Савјет Европе да успостави везе са Нагорно-Карабахом, који је, без обзира на свој статус, саставни дио Европе.

У обраћању Парламентарној скупштини Савјета Европе бугарски министар спољних послова, **Николај Младенов**, говорио је о „вјетровима промјена“ у јужном сусједству Европе, наглашавајући да Европа мора подијелити своје искуство демократске транзиције са арапским земљама. Изразио је своју подршку предлогу предсједника ПССЕ, Мевлута Чавушоглуа за организовање новог самита Савјета Европе, што је, како је рекао, оправдано крупним догађањима попут приступа Европске уније Европској конвенцији о људским правима, текућом реформом СЕ те значајним промјенама које се дешавају у арапском свијету.

Припремила¹

---

¹ Уз сагласност чланова Делегације

Едина Вејзагић
секретар Делегације

Достављено:

- Колегијумима оба дома ПСБиХ
- Комисији за спољне послове ПДПСБиХ
- Комисији за спољну и трговинску политику, царине, саобраћај и комуникације Дома народа ПСБиХ
- Делегацији ПСБиХ у ПССЕ
- Колегијуму Секретаријата
- Министарству иностраних послова БиХ
- а/а.